

LEHENDAKARITZA

Kanpo Harremanetarako
Idazkaritza Nagusia
Europako Gaietarako Zuzendaritza

PRESIDENCIA

Secretaría General de
Acción Exterior
Dirección de Asuntos Europeos

Europar Kontseiluaren bilera Brusela, 2020ko ekainaren 19a

Europar Batasuneko 27 Estatu kideetako estatuburuak eta gobernuburuak telematikoki bildu ziren 2020ko ekainaren 19an.

Europar Kontseiluaren bilkura telematiko horretan, Charles Michel presidentek eta Ursula von der Leyen Europako Batzordeko presidentek Boris Johnson Erresuma Batuko lehen ministroarekin ekainaren 15ean egindako goi-mailako bileraren emaitzen berri eman zieten Estatu kideei. Bilera horretan, Europako buruzagiek nabarmendu zuten Europar erabakitako aginduari eusten diotela. EBk akordio batera iristeko konpromiso irmoa du, baina ez edozein preziotan. Alde horretatik, EBk uste du badirela hainbat gai funtsezko direnak, hala nola, baldintza-berdintasuna, gobernantza edo Irlandari eta Ipar Irlandari buruzko protokoloa. Era berean, Europar Batasunak kontuan hartu du Erresuma Batuak ez duela trantsizio epea luzatzea eskatzeko asmorik. Horrek esan nahi du negoziazioak areagotu behar direla. Europako erakundeetako buruzagiek konfiantza agertu zuten Michel Barnierrek akordio batera iristeko zuen gaitasunean, eta bilera bat egiteko deia egin zuten, Europar Kontseiluaren mailan, gai garrantzitsu honetan aurrerapausoak eman ondoren.

Aurrekariak

Urtarrilaren 31n, Erresuma Batua EBtik atera zen, eta 2020ko abenduaren 31n amaituko den aldi iragankorra hasi zen.

Adierazpen Politikoak ezartzen duen bezala, erretiratze eraginkorra gertatzen den unetik aurrera, EBren eta Erresuma Batuaren arteko etorkizuneko harremanak arautuko dituen Akordioari buruzko negoziazioak has daitezke.

Testuinguru horretan, otsailaren 25ean, Gai Orokorren Kontseiluak erabaki bat hartu zuen, Erresuma Batuarekin elkarte berri bat eratzekeko negoziazioak irekitzeko baimena emateko, eta Batzordea EBko negoziatzaile formalki izendatu zuen. Era berean, Batzordeak negoziazioetan bete beharreko agindua osatzen duten negoziazio-gidalerroak onartu zituen.

Gidalerroek EBk Erresuma Batuarekin ezarri nahi duen etorkizuneko elkartearen aplikazio-eremua eta terminoak definitzen dituzte. Negoziazioetarako interesgarriak diren eremu guztiei egiten die erreferentzia, besteak beste, merkataritza- eta ekonomia-lankidetzak, zigor-arloko lankidetzak polizial eta judizialak, kanpo-politika, segurtasuna eta defentsa eta Batasunaren programetan parte hartzea, lankidetzako beste esparru tematiko batzuekin batera.

Bestalde, otsailaren 27an, Erresuma Batuak negoziatorako bere jarrera jakinarazi zuen. Erresuma Batuak defendatzen du Adierazpen politikoan jasotako arloak garrantzitsuak direla bi aldeek arteko etorkizuneko lankidetzarako, baina, bere ustez, ez da beharrezkoa

arlo guztiak akordioan sartzea. Ildo horretan, aipatzen du, adibidez, atzerri-politika eta immigrazioa Erresuma Batuari bakarrik dagozkiola, eta EBrekiko elkarriketa zabalagoko gaiak izango lirakeela, arrantza bezala. Erresuma Batuaren ustez, azken honek aparteko negoziazio baten xede izan beharko bailuke. Gainera, lehen ministroak esan zuen ekainean utz zitzakeela negoziazioak, aurrerapen nahikorik ez badago.

Martxoaren 3an egin zen negoziazioen lehen txanda, eta bileren egutegia eta hizkuntza adostu ziren. Gainera, aldean artean "desadostasun handiak" daudela egiaztatzeke balio izan zuen.

Zehazki, desadostasunak lau arlotan biltzen dira:

- Arlo nagusia “level playing field” izenekoa da, hau da, Erresuma Batuko eta EBko produktuen arteko bidezko lehia bermatuko duten estandar batzuk izatea lan-, gizarte- eta ingurumen-arloan. EBk deitoratu egin du Erresuma Batuak ez dituela konpromiso horiek akordio komunetan helarazi nahi, eta ez duela haien errespetua bermatzeko mekanismo egokirik nahi.
- Beste oztopo garrantzitsu bat Europar Batasunaren Justizi Auzitegiaren (EJ) zeregina da. Erresuma Batuak ez du inolako arlotan onartzen bere jurisdikzioa; Euren aburuz, berriz, badu zer jokatu, batez ere pertsonen oinarrizko eskubideak direnean.
- Arrantza da beste puntu bat. Erresuma Batuak akordio bereizi bat nahi du, baina EBk uste du arrantza-sektorea pakete globalaren parte dela, eta, gainera, uste du ezinezkoa dela uretarako sarbidea urtero negoziatzea.
- Akordioaren egitura da beste desadostasun-puntu bat. Erresuma Batuak akordio sektorial partikular batzuk ezarri nahi dituen lekuetan, EBk arlo global bat planteatzen du, arrazoi praktikoengatik defendatzen duena.

COVID-19ren hedapenak Europar eragindako osasun krisiaren ondorioz, negoziazioak etenda egon dira martxoaren hasieratik apirilaren erdialdera bitartean. Apirilaren 15ean egin zen bideokonferentzia batean, negoziazioak berriz abiarazi ziren, eta aldeek bileren egutegia eta beste alderdi tekniko batzuk adostu zituzten.

Bigarren errondan, apirilaren amaieran, Gobernu britainiarrak berretsi zuen ez duela luzapenik eskatzeko asmorik. Gobernu britainiarraren arabera, luzapen batek elkarriketak luzatzeko eta ziurgabetasun handiagoa sortzeko balioko luke.

Erresuma Batuko Gobernuak luzapen bat eskatzeari uko egin izanak kezka sortzen die Bruselan dituen solaskideei, baina baita barruan ere. Joan den apirilaren 20an, Eskoziako Gobernu Autonomoak trantsizio epea luzatzeko eskatu zion Erresuma Batuko Gobernuari. Eskoziako Gobernuaren arabera, modu bakarra da COVID-19 pandemia eragiten hasi den enplegu galera eta hondamen ekonomikoa saihesteko. Eskoziaren iritziz, egungo krisiak inoiz baino argiago uzten ditu ekintza europar koordinatu baten abantailak.

Oro har, elkarrekiko mesfidantza-giroa ez zen batere ona izan negoziazioen arrakastarako. Europar Batasunak lortutako aurrerapen urriak deitoratu zituen eta Erresuma Batuari elkarriketetan seriozki ez inplikatzeko leporatu zion. Bestalde, Erresuma Batuak ukatu egin zuen prozesuari boikota egiten zionik, eta proposamen irmoak egin dituela argudiatu zuen, arrantza sektoreari buruzko lehenengoa barne.

Maiatzaren 15ean amaitutako hirugarren txandan, bi aldeek euren etsipena adierazi zuten elkarriketen garapenagatik. Lankidetzak nuklearra edo aire-garraioa bezalako gaiak bideratuak dirudite, baina arrantza-sektoreari buruzko ezberdintasunek, eta, batez ere, lehia irekia eta bidezkoa bermatuko duten estandarrak finkatzeko adostasunik ezak, akordio baterantz aurrera egitea blokeatu zuten.

EBren beldurra da Erresuma Batuaren eta EBren arteko banaketa behin betikoa denean, Erresuma Batua arautu gabeko paradisu fiskal moduko bat bilakatzea — Tamesisari buruzko Singapur bat da gehien erabiltzen den konparazioa — non enpresek ezarri nahiko luketen, zerga- eta lan-erregimen mesedegarria dutelako.

Bestalde, Erresuma Batuak Europar Batasuneko legeekin bat egingo luketen estandarrak ezarri nahi izatea leporatu dio EBri. EBk Erresuma Batuari ohartarazi dio errealistagoa izan behar duela eta ez duela "bi munduen" onena atxikiko duen akordioa lortu nahi, hau da, barne-merkatuaren abantailez gozatzea bere betebeharrei jarraitu gabe.

Arrantzari dagokionez, hurbilketa txiki bat gertatu zen, baina britainiarrek harrapaketa kuota urtero negoziatzeko eskatzen jarraitzen dute, gai hau subiranotasuna berreskuratzeari buruzko diskurtsoaren zati garrantzitsu bat izanik. Hori dela eta, EBko eta Erresuma Batuko ontziek elkarrekin ehun bat espezie harrapatzen dituzten arrantzalekuen banaketak airean jarraitzen du.

Arrantza gai erabakigarria da negoziazio guztietarako. Aurrekaririk gabeko harrapaketa kopurua dago jokoan. Europako Parlamentuak berriki egindako ikerketa batek gogora ekarri duenez, 2012 eta 2016 artean batez beste 1,3 milioi tona harrapatzen zituzten ur britainiarretan, eta %47 kontinenteko portuetan lehorreratzen ziren. 400 milioi euro baino gehiagoko fakturazioa dago jokoan, 500 ontzi europar baino gehiago eta 6.100 lanpostu tartean direla.

Mendekotasuna, hasiera batean, elkarrekikoa da, britainiar flotak kontinenteko lonjak behar dituelako, non bere harrapaketen %70 esportatzen duen. Baina ontzidi horren zati bat Europako operadoreena da. Eta, gainera, arrantza-bankuen gaineko kontrola berreskuratzea Brexit-aren aldekoen ikurretako bat izan zen, eta Johnson Lehen Ministroak erakutsi nahi du EBtik irteteak lehen eta gero nabarmen markatzen duela sektore horretan.

Kuoten urteko negoziazioaz gain, Erresuma Batuak irizpide berri bat nahi du, jasangarriagoa bere arrantza-baliabideentzat ez ezik, desorekatzat jotzen duena zuzentzeko ere. Europako ontziek britainiar uretan dituzten harrapaketen balioa EBko uretan dituzten ontziena baino bost aldiz handiagoa dela argudiatu dute.

Ekainaren lehen astean egin zen negoziazioen laugarren txanda. Michel Barnier EBko negoziatzaileak eta David Frost Erresuma Batukoak aurrerapen esanguratsurik ez dagoela egiaztatu zuten, eta ekainaren erdialdeko goi-bilerarako (Batzorde Bateratua) eta hil horren amaieran egingo den negoziazioen bosgarren txandarako deia egin zuten..

Ekainaren 15eko Batzorde Bateratuaren (Joint Committee) bileran, honako hauek bildu ziren: Boris Johnson Erresuma Batuko Lehen Ministroa, Charles Michel Europako Kontseiluko presidentea, Ursula von der Leyen Europako Batzordeko presidentea eta

David Sassoli Europako Parlamentuko presidentea. Hori guztia egindako aurrerapenen balantzea egiteko, etorkizuneko harremanari buruzko negoziazioetan aurrera egiteko neurriak adoste aldera.

Erresuma Batuak trantsizio epearen luzapenik ez eskatzeko hartutako erabakia aintzat hartu zuten alde guztiek. Orain arte egindako lau txandetan izandako eztabaidak eraikitzaileak izan diren arren, guztiak bat etorri ziren bultzada berri bat behar zela esatean. Ildo horretan, ados agertu ziren uztailean elkarriketak areagotzearekin eta 2020. urtea amaitu baino lehen akordio bat sinatu eta berresteko baldintza egokienak sortzearekin. Etorkizuneko akordioak Batasuneko eta Erresuma Batuko herritarren onerako izan beharko luke, eta erretiratzeko akordioa osorik eta behar bezala aplikatuko litzateke.